

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tillnärmning av åtgärder för att trygga oljeförsörjningen

(2002/C 331 E/40)

(Text av betydelse för EES)

KOM(2002) 488 slutlig — 2002/0219(COD)

(Framlagt av kommissionen den 11 september 2002)

MOTIVERING

1. Fullbordandet av den inre energimarknaden

1.1 Målsättning: En inre marknad för petroleumprodukter

Marknaden för petroleumprodukter är mer konkurrensutsatt i gemenskapen än marknaden för andra energiprodukter. Trots detta krävs det fortfarande stora insatser för att den verkligen skall bli öppen och integrerad på europeisk nivå. Europeiska gemenskapen måste därför se till att denna sektor, tillsammans med andra energisektorer (särskilt naturgassektorn), på ett effektivt sätt bidrar till att skapa en verklig inre energimarknad.

I sitt meddelande om oljeförsörjningen av den 4 oktober 2000 och i grönboken "Mot en europeisk strategi för trygg energiförsörjning" ⁽¹⁾, som antogs i november 2000, konstaterade kommissionen att konsumentpriserna på petroleumprodukter exklusive skatter och avgifter varierar mycket mellan medlemsstaterna. Bristen på konkurrens i senare produktionsled ⁽²⁾ i vissa medlemsstater pekades ut som en av de viktigaste förklaringarna till dessa prisskillnader. För att komma tillrätta med detta problem uppgav kommissionen att det var "nödvändigt att främja en öppnare och mer konkurrensutsatt struktur inom sektorn för distributionen av bränslen". Kommissionen konstaterade att det var nödvändigt "att utveckla en inre marknad för raffinerade produkter (på grossistnivå) som gör det möjligt för alla distributörer att få tillgång till produkter på en konkurrensutsatt marknad på ett enkelt sätt, även från andra raffinaderier än de nationella".

Ett ökat öppnande av sektorn för distribution av petroleumprodukter, i synnerhet för nya operatörer, och förekomsten av en verklig inre marknad för raffinerade produkter måste bidra till att garantera sunda konkurrensvillkor. Därmed skulle försörjningen till olika konsumenter tillgodoses på så ekonomiska villkor som möjligt, även om marknaden fortfarande är utsatt för risker som hänger samman med EU:s kraftiga externa beroende.

Utvecklingen mot en fullbordad inre marknad för gas och el fortsätter i Europeiska unionen. Man håller för närvarande på att skapa världens största integrerade och öppna regionala marknad. Den inre energimarknaden kan emellertid inte förverkligas om man inte integrerar samtliga energikällor. I synnerhet olja och gas är två produkter som omfattas av en och samma marknad: det rör sig i många fall om utbytbara och konkurrerande produkter. Man skall också hålla i minnet att gaspriserna i stor utsträckning indexeras i förhållande till oljepriserna. Dessa båda energikällor är intimt förknippade med varandra, särskilt genom avbrytbara kontrakt för gasleveranser.

1.2 Bakgrund: EU:s externa energiberoende och dess konsekvenser

Såsom anges i grönboken om en trygg energiförsörjning kommer EU:s externa oljeberoende, som för närvarande uppgår till 75 %, att överstiga 85 % år 2020. Oljeproduktionens geografiska koncentration till regionen runt Persiska viken väntas öka markant under de närmaste decennierna ⁽³⁾, och därigenom ökar också risknivån i samband med unionens energiförsörjning.

⁽¹⁾ KOM(2000) 769.

⁽²⁾ Dvs. raffinering och distribution av petroleumprodukter.

⁽³⁾ Länderna runt Persiska viken svarar idag för 30 % av världens oljeproduktion och denna andel kan komma att öka till 40 % fram till 2020. 65 % av världens kända reserver finns i denna region och 30 % av den olja som för närvarande förbrukas i gemenskapen kommer därifrån (USA hämtar endast 14 % av sin olja från länderna runt Persiska viken).

Oljemarknaden karakteriseras dessutom på kort sikt av en mycket låg flexibilitet, både på tillgångs- ⁽¹⁾ och efterfrågesidan ⁽²⁾. Denna struktur förklarar varför oljemarknaden är så instabil. Minsta lilla obalans mellan tillgång och efterfrågan, eller förväntningar om en obalans, får stora återverkningar på priserna. Exempelvis ledde marginella begränsningar av tillgången under den senaste oljekrisen 1999–2000 till en tredubbling av bruttopriserna.

Alla händelser som gör att oljeleveranserna avbryts eller riskerar att avbrytas kan därför leda till allvarliga störningar i den europeiska ekonomins och samhällets funktion. Även om oljan inte påverkar ekonomin i samma utsträckning som på 1970-talet ⁽³⁾, utgör en oljeprishöjning alltid ett ekonomiskt avbräck för Europa. En prishöjning på 10 dollar fatet ökar Europeiska unionens externa oljeräkning med 40 miljarder euro per år. Oljeprishöjningar påverkar också konsumenternas köpkraft och ökar företagens kostnader.

En prishöjning på 10 dollar fatet uppskattas leda till att den ekonomiska tillväxten avtar med en halv procentenhet. Denna effekt kan emellertid inte betraktas som linjär. Plötsliga, oväntade och kraftiga prisändringar kan orsaka ekonomiska skador som är betydligt större än så. Effekten beror även på ekonomins oljeintensitet, som varierar från en medlemsstat till en annan.

Överhuvudtaget kan man konstatera att den viktiga plats som energiprodukterna (särskilt oljan) intagit i vårt samhälle gjort energiberoendet till en fråga om social jämvikt. Man bör särskilt komma ihåg att de två första oljekriserna bidrog till en kraftig ökning av arbetslösheten. En rubbning av denna balans kan således leda till krav på kompensationer och uttryck för partsintressen.

1.3 *Konstaterande: Otillräcklig harmonisering när det gäller försörjningstryggheten*

Den nationella lagstiftning som är avsedd att trygga oljeförsörjningen är inte tillräckligt harmoniserad på gemenskapsnivå. Detta kan leda till – och har redan lett till – störningar på den inre marknaden för petroleumprodukter.

Medlemsstaterna har för länge sedan vidtagit åtgärder för att mildra effekterna av eventuella försörjningsproblem. Dessa åtgärder omfattas i viss utsträckning av gemenskapslagstiftningen, genom att medlemsstaterna är skyldiga att upprätta "beredskapslager" som kan bjudas ut på marknaden vid en försörjningskris. Enligt direktiv 68/414/EEG ⁽⁴⁾, ändrat genom direktiv 98/93/EG ⁽⁵⁾, skall dessa lager motsvara minst 90 dagars förbrukning för tre olika typer av petroleumprodukter ⁽⁶⁾. Enligt direktiv 73/238/EEG ⁽⁷⁾ skall medlemsstaterna sörja för att de behöriga myndigheterna ges befogenhet att vidta lämpliga krisåtgärder vid svårigheter i försörjningen, dvs. att göra uttag ur beredskapslagren och begränsa förbrukningen.

⁽¹⁾ Den enda egentliga flexibiliteten på tillgångssidan utgörs av outnyttjad produktionskapacitet som till största delen återfinns i regionen runt Persiska viken.

⁽²⁾ Efterfrågestrukturens utveckling (ständig ökning av transporterarnas andel av oljeförbrukningen, minskning av industrins andel och oljans försvinnande lilla roll i elproduktionen), tillsammans med de minskade möjligheterna att på kort sikt ersätta oljan med ett annat bränsle, gör att efterfrågan på olja är ytterst oelastisk.

⁽³⁾ Den europeiska ekonomins oljeintensitet, dvs. förhållandet mellan den förbrukade oljevolymen och bruttonationalprodukten, har halverats sedan 1973.

⁽⁴⁾ EGT L 308, 23.12.1968, s. 14.

⁽⁵⁾ EGT L 358, 31.12.1998, s. 100.

⁽⁶⁾ En liknande skyldighet, som beräknas i förhållande till staternas import, finns enligt fördraget om upprättandet av Internationella energiorganet (IEA) (lager motsvarande minst 90 dagars import).

⁽⁷⁾ EGT L 228, 16.8.1973, s. 1.

Dessa direktiv är emellertid inte längre anpassade till den rådande situationen på den inre energimarknaden. När de antogs befann sig den inre energimarknaden fortfarande i sin linda. De gällande gemenskapsbestämmelserna garanterar inte att de nationella åtgärder som de omfattar är tillräckligt harmoniserade och samordnade, vilket emellertid är en förutsättning för en väl fungerande inre marknad: den inre marknaden måste baseras på tillräckligt harmoniserade och samordnade regler om försörjningstrygghet.

Rent konkret uppkommer två typer av problem:

- Sådana som beror på bristande harmonisering av beredskapslagrens organisation (se avsnitt 2).
- Sådana som beror på bristande harmonisering av den nationella lagstiftningen om krisåtgärder och på bristande samordning mellan medlemsstaterna i krislägen (se avsnitt 3).

2. Lagringssystemen

2.1 Uppsplittringen av det europeiska systemet för beredskapslager

Medlemsstaterna har idag stor frihet att bestämma hur deras beredskapare skall organiseras. Detta har lett till att det europeiska lagringssystemet idag är uppsplittrat på femton olika nationella system. De system som inrättats är mycket olika:

- Vissa medlemsstater har inrättat särskilda organ med uppgift att förvalta en del av eller hela beredskapslagret, andra inte. I de medlemsstater som inte har ett sådant organ är det industrin som bär hela ansvaret för lagringssystemet, inom ramen för den lagringsskyldighet som den åläggs av staten: beredskapslagren kan då inte särskiljas från operatörernas egna driftslager⁽¹⁾.
- Reglerna om operatörens möjlighet att fullgöra sin lagringsskyldighet genom lager som hålls i en annan medlemsstat varierar och i vissa medlemsstater är detta helt förbjudet.

Mot denna bakgrund kan de nationella bestämmelserna om beredskapslagrens organisation i vissa fall leda till en uppdelning av marknaderna för raffinerade produkter på nationell nivå och till att andra operatörer än nationella raffinaderier missgynnas⁽²⁾. Man måste beakta att oberoende distributörer eller importörer av raffinerade produkter endast behöver begränsade driftslager, medan raffinaderierna i vilket fall som helst skulle ha tillgång till stora driftslager även om de inte var skyldiga att hålla ett beredskapslager.

Domstolens dom av den 25 oktober 2001 (mål C-398/98), i vilken det grekiska systemet för beredskapslager fördömdes, visar att de nationella bestämmelserna om beredskapslagrens organisation i vissa fall kan leda till en uppdelning av marknaderna för raffinerade produkter på nationell nivå. Det sätt på vilket lagringsskyldigheten var organiserad i Grekland begränsade enligt domstolen möjligheterna för grekiska distributörer att köpa petroleumprodukter från raffinaderier i annan medlemsstat, vilket domstolen ansåg strida mot principen om fri rörlighet för varor.

Syftet med det här direktivförslaget är inte att uppnå en helt enhetlig organisation av systemen för beredskapslager. Tanken är snarare att åstadkomma en tillnärmning av systemen genom att vissa minimikrav fastställs. Det är fråga om krav som måste uppfyllas för att det skall vara möjligt att uppnå målet att öppna sektorn för distribution av petroleumprodukter för konkurrens och skapa en verklig inre marknad för petroleumprodukter.

⁽¹⁾ I ett system som helt eller delvis bygger på lager som hålls av industrin är det ofrånkomligt att det blir svårt att skilja mellan driftslager och beredskapslager, och det är inte möjligt att avgöra hur stora lager en viss operatör skulle hålla utan lagringsskyldighet.

⁽²⁾ Med "nationella raffinaderier" avses operatörer som har ett raffinaderi i den aktuella staten.

Direktivförslaget omfattar därför två reformer:

- En skyldighet för medlemsstaterna att inrätta ett nationellt lagerhållande organ.
- En ändring av bestämmelserna om hållande av beredskapslager i en annan medlemsstat.

2.2 Inrättandet av lagerhållande organ i medlemsstaterna

För andra operatörer än raffinaderier är lagringsskyldigheten en belastning och kan även utgöra ett hinder för marknadsinträde. Den enda ekonomiska lösningen för dem är i många fall att de samarbetar med nationella raffinaderier som åtar sig att fullgöra lagringsskyldigheten i andra operatörers ställe. Inrättandet av ett centralt organ för strategisk oljelagring och rätten för andra operatörer än raffinaderier att överlåta åt detta organ att, mot skälig betalning, fullgöra lagringsskyldigheten i deras ställe, kommer att göra det möjligt att förbättra konkurrensen på marknaderna för raffinerade produkter genom att andra operatörer än raffinaderier blir mindre beroende av överenskommelser med nationella raffinaderier.

Det kan konstateras att det är svårt att få någon ordentlig insyn i beredskapslagren, och detta är särskilt slående om man jämför med den amerikanska oljereserven (Strategic Petroleum Reserve) ⁽¹⁾. Man skulle till och med kunna påstå att de europeiska beredskapslagren brister i trovärdighet, eftersom det är svårt att uppskatta och mäta hur stora lager som hålls utöver driftslagren i syfte att trygga försörjningen. Det faktum att oljeindustrin i vissa medlemsstater gör stora satsningar för att tillgodose efterfrågan utanför det egna landet kan dessutom leda till att man håller driftslager som är mycket stora i förhållande till den inhemska förbrukningen. Mot denna bakgrund framstår omfattningen av skyldigheten att hålla ett lager av olja och petroleumprodukter motsvarande 90 dagars förbrukning som mycket osäker.

Enligt direktivförslaget skall därför särskilda lagerhållande organ i medlemsstaterna fullgöra minst en tredjedel av lagringsskyldigheten. De skall själva äga lagren och får inte utnyttja system som gör det möjligt för dem att ta industrins driftslager i anspråk. På så sätt kommer det inte att råda någon tvivel om att lagren verkligen är tillgängliga och lagringssystemen kommer att vara öppna för insyn och åtnjuta maximalt förtroende.

2.3 Lager i en annan medlemsstat

Enligt den nuvarande gemenskapslagstiftningen har medlemsstaterna rätt att förhindra att beredskapslager hålls i en annan medlemsstat. För att lager skall kunna upprättas inom en medlemsstats territorium för företag, organ eller enheter som är etablerade i en annan medlemsstat måste mellanstatliga avtal ingås. Avsaknaden av ett sådant mellanstatligt avtal innebär i praktiken att operatörer förbjuds att hålla lager utanför det nationella territoriet. Eftersom det i en distributionskedja för petroleumprodukter normalt finns stora lager hos raffinaderierna kan dessa restriktioner leda till att gränsöverskridande distributionskedjor i senare led missgynnas i förhållande till helt nationella distributionskedjor.

För att garantera en väl fungerande inre marknad måste det uttryckligen anges i gemenskapsbestämmelserna att medlemsstaterna skall se till att de bestämmelser som de antar om beredskapslager inte leder till att leveranser från raffinaderier belägna i andra medlemsstaterna missgynnas i förhållande till leveranser från raffinaderier på det egna territoriet. I det föreslagna direktivet föreskrivs således att medlemsstaterna skall tillåta operatörer att fullgöra sin lagringsskyldighet genom lager som hålls i de medlemsstater som svarar för deras leveranser av raffinerade produkter.

⁽¹⁾ I USA har industrin ingen lagringsskyldighet. Man har upprättat en strategisk oljereserv som är skild från industrins lager. Den omfattar för närvarande 545 miljoner fat som förvaras i underjordiska hålrum (saltgrottor) och beslut om försäljning ur denna reserv fattas av den amerikanska presidenten. Fram till 2004 skall denna oljereserv utökas till 700 miljoner fat.

På den nya inre energimarknaden är det inte längre godtagbart att ingåendet av mellanstatliga avtal utgör en förutsättning för hållande av beredskapslager i en annan medlemsstat. Denna mekanism måste ersättas av ett övervakningssystem för att säkerställa identifiering, registrering och kontroll av de lager som hålls i en medlemsstat för företag, organ eller enheter som är etablerade i en annan medlemsstat.

3. Harmonisering och samordning av bestämmelser om krisåtgärder

Den nuvarande gemenskapslagstiftningen garanterar inte ett enat, solidariskt och samstämmigt agerande från Europeiska unionens medlemsstater i händelse av en kris på oljemarknaderna. Detta är emellertid nödvändigt för att upprätthålla en väl fungerande inre marknad i en sådan situation.

Rent konkret uppkommer två typer av problem:

- Lagstiftningen i vissa medlemsstater utgör ett hinder för ianspråktagande av lagren, eftersom de villkor som måste vara uppfyllda för att sådana åtgärder skall få vidtas är alltför strikta (punkt 3.1).
- Det saknas en beslutsmekanism på gemenskapsnivå som gör det möjligt att fatta beslut om ett enat, samstämmigt och samordnat agerande från Europeiska unionens sida (punkt 3.2).

3.1 Kriterier för utnyttjande av beredskapslagren

Avsikten med beredskapslagren var till en början att man skulle kunna klara sig under en viss tid med bristande tillgång på olja om producentländerna avbröt sina leveranser. I en sådan situation skulle man kunna utnyttja beredskapslagren som en sista utväg. Det var meningen att utnyttjandet av beredskapslagren skulle utgöra ett komplement till frivilliga och relativt drastiska minskningar av förbrukningen (till exempel "bifria söndagar").

Enligt lagstiftningen i vissa medlemsstater måste mycket stränga villkor uppfyllas för att beredskapslagren skall få utnyttjas. Dessa bestämmelser speglar fortfarande den ursprungliga filosofin för utnyttjande av lagren (som en sista utväg för att klara en fysisk brist).

Med tanke på utvecklingen på oljemarknaderna ⁽¹⁾ kan det emellertid vara lämpligt att ha tillgång till lagren också under andra omständigheter. Operatörernas uppfattning att det finns en risk för ett försörjningsavbrott kan, även om avbrottet inte inträffar, leda till prisstegringar på spotmarknaderna som kan vara till stor skada för ekonomin. Den här typen av fenomen noterades under Gulfkriget, då det hot som vilade över den saudiarabiska produktionen fick priserna på spotmarknaderna att skjuta i höjden trots att det inte förelåg något produktionsunderskott i förhållande till förbrukningen ⁽²⁾. Om oljelagren kunde tas i anspråk under sådana omständigheter skulle det bidra till att motverka panikköp, återställa en smidig marknadsfunktion och därmed begränsa prisfluktuationerna och deras negativa konsekvenser för ekonomin.

För att upprätthålla en väl fungerande inre marknad är det under sådana omständigheter absolut nödvändigt med ett enat och samstämmigt agerande från Europeiska unionens sida. I en situation där det inte råder någon fysisk brist, men där kraftiga prishöjningar uppkommer på grund av uppfattningen att det finns en risk för ett fysiskt försörjningsavbrott, är det alltså nödvändigt att se till att alla medlemsstater successivt kan ta sina lager i anspråk. Detta är inte fallet för närvarande, eftersom bestämmelserna i vissa medlemsstater endast är utformade för att tillämpas vid en fysisk brist och därför ställer stränga villkor för lagrens ianspråktagande. Gemenskapslagstiftningen måste därför garantera att de nationella bestämmelserna utformas på så sätt att det är möjligt att ta lagren i anspråk om den allmänna uppfattningen att det finns risk för ett försörjningsavbrott leder till kraftig instabilitet. Detta är en förutsättning för ett samstämmigt och enat agerande från Europeiska unionens sida och för att upprätthålla en väl fungerande inre marknad.

⁽¹⁾ I synnerhet den centrala roll som spotmarknaderna spelar för prisbildningen. På dessa marknader varierar priserna från timme till timme beroende på aktörernas förväntningar.

⁽²⁾ Det irakiska och kuwaitiska produktionsbortfallet kompenserades genom tidigare outnyttjad produktionskapacitet, främst i Saudiarabien.

lanspråktagandet av oljelagren när det anses föreligga en risk för ett försörjningsavbrott kan i praktiken ske på två olika sätt, beroende på om de hålls av särskilda organ eller av operatörer i senare led (t.ex. raffinaderier, distributörer och återförsäljare) som är lagringsskyldiga.

- När lager som hålls av ett särskilt organ tas i anspråk innebär detta att de i viss takt (x miljoner fat per dag) görs tillgängliga för operatörerna, som har möjlighet att köpa den lagrade oljan till marknadspris.
- När lager som hålls av lagringsskyldiga operatörer tas i anspråk innebär detta att lagringsskyldigheten successivt minskas.

Konsekvenserna är likartade i båda fallen. Operatörerna kan tillgodose sitt behov av "fria lager" (dvs. lager över vilka de har fri förfoganderätt), vilket uppkommer på grund av uppfattningen att det finns en risk för ett fysiskt försörjningsavbrott. De kan antingen köpa de lager som hålls av det särskilda organet eller behålla sina egna beredskapslager, som på grund av lagringsskyldigheten hittills varit "frysta", men som nu är tillgängliga. Operatörernas beredvillighet att köpa olja på spotmarknaderna till vilket pris som helst kommer att bromsas, liksom spekulationerna om risken för ett eventuellt försörjningsavbrott. Detta förtida lanspråktagande av lagren är en logisk följd av att oljemarknaden styrs av förväntningar.

För att det skall vara meningsfullt att ta lagren i anspråk får denna åtgärd inte leda till att producentländerna ändrar sin produktionspolitik på ett sätt som förtar fördelarna med att utnyttja lagren. Beredskapslagren får därför aldrig ses som ett vapen som kan användas mot producentländerna. Det är tvärtom önskvärt att utnyttjandet av lagren sker i samråd med dem. Europeiska gemenskapen måste således utveckla och institutionalisera energidialogen mellan producent- och konsumentländerna och se till att den får ett konkret innehåll.

Denna filosofi för utnyttjande av lagren tar hänsyn till oljemarknadernas utveckling under de senaste 30 åren. Enligt direktivförslaget skall medlemsstaterna därför i följande två fall ha befogenhet att utnyttja beredskapslagren:

- Om det uppstår ett fysiskt avbrott i oljeförsörjningen: detta kriterium speglar den ursprungliga filosofin för utnyttjande av beredskapslagren.
- Om det enligt den allmänna uppfattningen finns risk för ett försörjningsavbrott. Detta kriterium är avsett för situationer där aktörernas uppfattning att det finns risk för ett försörjningsavbrott leder till en oacceptabel instabilitet på spotmarknaderna.

Tillnärmningen av de nationella bestämmelserna på grundval av dessa principer skall i en krissituation garantera den solidaritet och det enade agerande som krävs för att den inre marknaden skall fungera smidigt, samtidigt som man därigenom undviker att vissa medlemsstater, på grund av ett dåligt anpassat rättsligt och administrativt system, inte kan delta i åtgärder i syfte att ta lagren i anspråk.

I denna situation, där lagren och deras utnyttjande väntas spela en viktig roll för att garantera en oavbruten oljeförsörjning till rimliga priser, bör beredskapslagrens nuvarande nivå, motsvarande 90 dagars inhemsk förbrukning, successivt utökas till en nivå motsvarande 120 dagars inhemsk förbrukning. Lagrens genomsnittliga nivå i gemenskapen motsvarar för närvarande omkring 114 dagars inhemsk förbrukning. Nivån varierar från ett land till ett annat, mellan den i gemenskapen fastställda miniminivån motsvarande 90 dagars förbrukning, och 214 dagars förbrukning.

I detta sammanhang måste man ta hänsyn till situationen i kandidatländerna. Såsom förhandlingsläget ser ut idag har de flesta av dessa länder beviljats en övergångsperiod fram till den 31 december 2009, för att de successivt skall kunna upprätta beredskapslager motsvarande 90 dagars förbrukning. Kommissionen förutsätter att de nya medlemsstaterna ansluter sig till principen om upprättande av beredskapslager med en volym motsvarande 120 dagars förbrukning. Den är emellertid medveten om att det i vissa fall kan vara motiverat att medge ett successivt införande av de nya bestämmelserna för att utöka oljelagren, utöver de övergångsperioder som redan fastställts.

3.2 *En gemensam interventionsmekanism*

Det finns för närvarande inte någon mekanism som ger Europeiska gemenskapen möjlighet att fatta beslut om och samordna utnyttjandet av medlemsstaternas beredskapslager. Den befintliga gemenskapslagstiftningen, där det bara föreskrivs ett enkelt samrådsförfarande mellan medlemsstaternas experter under kommissionens överinseende, utgör alltså inte någon garanti för det enade agerande och den solidaritet mellan medlemsstaterna som är en förutsättning för en väl fungerande inre oljemarknad. Åtgärder som vidtas av medlemsstaterna var för sig kan emellertid leda till störningar på den inre marknaden.

3.2.1 *Internationella energigorganets otillräcklighet*

Med tanke på att oljemarknaden är världstäckande måste Europeiska unionen alltid se till att agera tillsammans med andra stora konsumentländer. Internationella energigorganet (IEA), där Europeiska unionens samtliga medlemsstater och övriga stora konsumentländer (särskilt USA, Japan och Korea) är medlemmar, skulle kunna svara för den nödvändiga samordningen. IEA:s existens minskar dock ingalunda behovet av ett beslutsförfarande på gemenskapsnivå: Europeiska unionens specifika karaktär och den inre marknadens utveckling gör att det är absolut nödvändigt att inrätta ett sådant förfarande.

Den nuvarande IEA-ramen har stora brister. Redan i början av 1980-talet noterade IEA att krismekanismen i det fördrag från 1974 varigenom organisationen inrättades inte längre var tillräckligt anpassad till oljemarknadens utveckling. En annan krismekanism, kallad CERM (Coordinated Emergency Response Measures), inrättades av IEA:s styrelse för att underlätta utnyttjandet av beredskapslagren. Risker för en låsning är emellertid uppenbar, eftersom styrelsen, som består av företrädare för de 26 deltagande staterna, måste vara enig för att mekanismen skall kunna tillämpas. Dessutom finns det inte några tydliga kriterier för utlösning av mekanismen och de deltagande staterna har olika uppfattning om när man bör ingripa. Även om krismekanismen utlöses har de deltagande staterna fortfarande stor frihet att bestämma hur de vill delta i arbetet och detta leder till en uppenbar brist på enhetligt agerande.

Eftersom alla oljekriser är av politiskt karaktär är det också viktigt att påpeka att IEA är ett tekniskt organ med begränsade befogenheter. Ett gemenskapsbeslut har helt klart mycket större politisk och juridisk betydelse än ett beslut fattat av IEA.

Vid en kris eller hotande kris som skulle kunna påverka den ekonomiska tillväxten är det nödvändigt att prioritera ett gemensamt agerande som omfattar största möjliga antal konsumentländer, bland annat inom ramen för IEA. Detta skulle bidra till att maximera de positiva effekterna av gemenskapens agerande.

Samtidigt som gemenskapens agerande måste samordnas med andra stora konsumentländer krävs det således en beslutsprocess på gemenskapsnivå för att garantera ett enat, solidariskt och samstämmigt agerande från Europeiska unionens sida för att den skall framstå som en enad och trovärdig aktör. En beslutsmekanism på gemenskapsnivå är nödvändig, inte bara för att man skall kunna utnyttja beredskapslagren, utan också för att det skall vara möjligt att vidta åtgärder i syfte att minska förbrukningen. På en inre marknad kan medlemsstaterna inte vidta sådana åtgärder oberoende av varandra.

3.2.2 *Gemenskapsmekanismens karaktär*

Genom det föreslagna direktivet inrättas en beslutsmekanism genom vilken Europeiska unionen kan definiera de åtgärder som den har för avsikt att vidta i händelse av en energikris, t.ex. utnyttjande av lagren. Rent konkret skall Europeiska kommissionen ha befogenhet att omgående vidta erforderliga åtgärder när det på grund av utvecklingen på oljemarknaden är angeläget att agera. Den skall härvid beakta de övergripande målen för de mekanismer som styr utnyttjandet av beredskapslagren. Kommissionen skall biträdas av en kommitté som skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och ha kommissionens företrädare som ordförande.

Man skall härvid tillämpa det "föreskrivande förfarandet" enligt artikel 5 i rådets beslut av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter. Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden får bestämma med hänsyn till hur brådskande frågan är. Om de föreslagna åtgärderna inte är förenliga med kommitténs yttrande eller om inget yttrande avges skall kommissionen utan dröjsmål lägga fram ett förslag inför rådet om vilka åtgärder som skall vidtas.

Den samordnade reaktion som möjliggörs genom denna mekanism kommer att bidra till en väl fungerande inre oljemarknad och till att öka krisåtgärdernas effektivitet.

3.2.3 Tröskel för utlösning av mekanismen

Kommissionen skall kunna vidta erforderliga åtgärder om det enligt den allmänna uppfattningen finns risk för ett försörjningsavbrott, eller om försörjningen verkligen avbryts.

Enligt direktivförslaget skall mekanismen kunna utlösas vid ett fysiskt försörjningsavbrott. Åtgärder i syfte att ta lagren i anspråk eller begränsa förbrukningen kan då vidtas.

Med tanke på målsättningen att slå vakt om den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen, och värna om de sociala grupper och yrkesgrupper som är mest sårbara i händelse av kraftiga oljeprisfluktuationer, förefaller det emellertid som om priset är en viktig faktor när man fastställer en interventionströskel som utlöser gemenskapens agerande om det enligt den allmänna uppfattningen finns risk för ett försörjningsavbrott, särskilt i samband med en extern chock.

Interventionströskeln nås när råoljepriset på spotmarknaderna når en sådan nivå att Europeiska unionens externa oljeräkning under de tolv påföljande månaderna skulle öka med ett belopp motsvarande mer än en halv procent av Europeiska unionens bruttonationalprodukt under föregående år om detta pris bibehålls under tolv månader. Vid bedömning av prishöjningens storlek skall det aktuella oljepriset jämföras med den genomsnittliga externa oljeräkningen under de fem senaste åren. I nuläget (år 2002) måste t.ex. priset på Brentolja överstiga 30 dollar per fat ⁽¹⁾ för att denna tröskel skall nås.

Överskridandet av denna tröskel utgör en nödvändig, men inte tillräcklig, förutsättning för att man skall kunna besluta att ta lagren i anspråk när det enligt den allmänna uppfattningen finns en risk för försörjningsavbrott. Om tröskeln överskrids inleder kommissionen en undersökning av de faktorer som bidrar till krissituationen. Samtliga dessa faktorer måste beaktas när man beslutar huruvida det är lämpligt och nödvändigt att agera.

4. Teknisk expertis för genomförandet av åtgärderna

Inrättandet av den inre energimarknaden är en successiv och mycket komplicerad process, särskilt eftersom det är nödvändigt att tillämpa tekniskt komplicerade regler. Det är därför viktigt att se till att alla aktörer på marknaden tillämpar det nya regelverket på ett effektivt och enhetligt sätt och under förhållanden som garanterar att företagets konkurrenskraft upprätthålls.

I de olika faserna av genomförandet av den inre marknaden för gas och elektricitet bör det därför finnas mekanismer som gör det möjligt att sammankalla de nationella regleringsmyndigheterna, medlemsstaterna, de ekonomiska aktörerna och kommissionen till tekniska arbetsmöten. Vid dessa arbetsmöten bör man undersöka vilka åtgärder som bör vidtas för att åstadkomma en avreglering av gas- och elmarknaderna och regelbundet lämna tekniska rekommendationer till kommissionen.

Det nya regelverk som fastställs för att, inom den inre energimarknadens ram, harmonisera medlemsstaternas åtgärder för att trygga oljeförsörjningen, kommer likaså att omfatta komplicerade tekniska uppgifter. Det gäller i synnerhet att följa de internationella marknadernas utveckling och bedöma hur de kan påverka försörjningstryggheten och försörjningssäkerheten. De befintliga åtgärdernas effektivitet måste fortlöpande utvärderas och det är i detta sammanhang nödvändigt att övervaka nivån på medlemsstaternas oljelager. För att utföra dessa uppgifter är det nödvändigt att ha tillgång till objektiv, tillförlitlig och jämförbar information.

När Europeiska kommissionen i händelse av en energikris fattar beslut om och samordnar ianspråktagandet av oljelagren måste man utvärdera hur detta påverkar energimarknaden och den globala ekonomin.

⁽¹⁾ Detta motsvarar en OPEC-priskorg på 28–29 dollar fatet.

Det förefaller därför viktigt att inom kommissionen ha tillgång till en europeisk grupp för övervakning av olje- och gasförsörjningen, som samlar nödvändig expertis och som kan handha de mycket tekniska aspekterna av dessa uppgifter. Övervakningsgruppen skall, under kommissionens överinseende, tillhandahålla tekniskt och vetenskapligt stöd samt expertis på hög nivå som kan bidra till en korrekt tillämpning av gemenskapens lagstiftning på oljeförsörjningsområdet.

Gruppen skall administreras av kommissionen, som skall bjuda in företrädare för medlemsstaterna och de berörda sektorerna till möten.

5. Slutsats

Syftet med det här direktivförslaget är att främja en bättre harmonisering och samordning av de nationella åtgärder som vidtas för att trygga oljeförsörjningen, och därmed bidra till en väl fungerande inre marknad. Förslaget ger Europeiska unionen de verktyg den behöver för att kunna agera på ett enat och trovärdigt sätt när problem med oljeförsörjningen stör eller riskerar att störa ekonomins och samhällets funktion.

Dessa bestämmelser skall i ett krisläge garantera den solidaritet och det enade agerande som krävs för att på ett effektivt sätt hantera osäkerheten på energimarknaden och främja en väl fungerande inre marknad. De är nödvändiga för att garantera att marknaden för petroleumprodukter öppnas för andra operatörer än raffinaderier, för att undvika att gränsöverskridande distributionskedjor i senare led missgynnas i förhållande till helt nationella distributionskedjor, och för att därigenom förverkliga den inre marknaden för raffinerade produkter. Artikel 95 i EG-fördraget utgör den rättsliga grunden för direktivförslaget.

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD
HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget, och

av följande skäl:

- (1) För att det skall vara möjligt att förverkliga den inre marknaden för energi är det nödvändigt att samordna de åtgärder som gör det möjligt att garantera en trygg extern oljeförsörjning i gemenskapen. Den inre marknaden förutsätter solidaritet mellan medlemsstaterna, särskilt inom sektorer som är viktiga för energiförsörjningen, exempelvis sektorn för kolväten.
- (2) Råolja och petroleumprodukter intar en central plats i gemenskapens energiförsörjning och spelar en viktig roll

för ekonomins och samhällets funktion, särskilt inom transportsektorn. Oljepriserna används dessutom som riktmärke när priserna på naturgas fastställs.

- (3) Den nationella lagstiftning som är avsedd att trygga oljeförsörjningen är inte tillräckligt harmoniserad på gemenskapsnivå. Detta kan leda till – och har redan lett till – störningar på den inre marknaden för petroleumprodukter. För att garantera en väl fungerande inre marknad krävs det därför en bättre harmonisering och samordning av de nationella åtgärder som vidtas för att trygga oljeförsörjningen.
- (4) För att garantera att konsumenternas försörjning tillgodoses på ett så ekonomiskt sätt som möjligt är det nödvändigt att främja en öppnare och mer konkurrensutsatt struktur på marknaden för petroleumprodukter. Detta innebär att man måste se till att utvecklas en verklig inre marknad för petroleumprodukter som gör det möjligt för alla distributörer att på ett enkelt sätt få tillgång till produkter på en konkurrensutsatt marknad, även från andra raffinaderier än de nationella.
- (5) Det finns stora skillnader mellan medlemsstaternas system för beredskapslagring. De nationella bestämmelserna kan leda till en uppdelning av marknaderna för raffinerade produkter på nationell nivå och till att andra operatörer än nationella raffinaderier missgynnas. Åtgärder bör därför vidtas för att främja en viss tillnärmning av lagringssystemen och undvika att upprättandet av dessa lager stör den inre marknadens funktion.

- (6) För andra operatörer än raffinaderier är lagringsskyldigheten en belastning och kan även utgöra ett hinder för marknadsinträde. För att säkerställa att marknaden för petroleumprodukter öppnas är det nödvändigt att se till att dess operatörer får möjlighet att fullgöra sina skyldigheter på annat sätt än genom att själva hålla beredskapslager eller ingå avtal med nationella raffinaderier.
- (7) För att uppnå detta mål är det nödvändigt att harmonisera de nationella bestämmelserna om lagrens förvaltning genom inrättandet av ett offentligt organ, liknande dem som redan finns i vissa medlemsstater; detta organ bör fullgöra minst en tredjedel av lagringsskyldigheten för att undanröja hinder på den nationella marknaden.
- (8) Restriktiva bestämmelser om hållande av beredskapslager utanför det nationella territoriet kan leda till att gränsöverskridande distributionskedjor för petroleumprodukter missgynnas i förhållande till helt nationella distributionskedjor. För att garantera en väl fungerande inre marknad är det därför nödvändigt att tillåta och stödja upprättandet av lager utanför det nationella territoriet.
- (9) Såsom anges i kommissionens grönbok "Mot en europeisk strategi för trygg energiförsörjning" ⁽¹⁾ är gemenskapens externa oljeberoende betydande, liksom den geografiska koncentrationen av produktionskapaciteten, och båda väntas fortsätta att öka. Denna situation utgör ett hot mot försörjningstryggheten.
- (10) Alla svårigheter som leder till väsentligt minskade leveranser av petroleumprodukter eller väsentligt höjda priser på sådana produkter kan allvarligt störa den ekonomiska verksamheten i gemenskapen och det är därför viktigt att kunna kompensera för eller i vart fall begränsa de skadliga verkningar som skulle kunna uppstå på grund av detta. För att uppnå detta mål är det nödvändigt att lägga upp tillräckligt stora beredskapslager som på ett samordnat sätt kan utnyttjas under dessa omständigheter i gemenskapen och på global nivå.
- (11) För att mildra de effekter som uppkommer vid svårigheter med försörjningen av råolja eller petroleumprodukter kan de beredskapslager som upprättats för att man skall kunna klara en krissituation bjudas ut på marknaden. Dessutom kan åtgärder vidtas för att minska förbrukningen. Det är viktigt att det finns lämpliga förfaranden och instrument som gör det möjligt att snabbt, och på ett samordnat och solidariskt sätt, vidta dessa båda typer av åtgärder.
- (12) Medlemsstaterna bör därför ha befogenhet att, om så erfordras, omedelbart vidta lämpliga åtgärder, bl.a. i en situation där det inte råder någon fysisk brist, men där kraftiga prishöjningar uppkommer på grund av uppfattningen att det finns en risk för ett fysiskt försörjningsavbrott.
- (13) Vid svårigheter med oljeförsörjningen är det, för att bevara en väl fungerande inre marknad, nödvändigt att sörja för ett solidariskt och enat agerande från gemenskapens sida. Gemenskapens agerande måste också samordnas med andra stora konsumentländer.
- (14) För att bidra till att utforma och korrekt tillämpa gemenskapens lagstiftning på oljeförsörjningsområdet, följa dess tillämpning och hjälpa till att utvärdera de gällande bestämmelsernas effektivitet, och för att bättre kunna följa försörjningstrygghetens utveckling inom ramen för den inre marknaden, är det nödvändigt att inom kommissionen inrätta en europeiskt grupp för övervakning av olje- och gasförsörjningen.
- (15) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra detta direktiv bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ⁽²⁾.
- (16) I enlighet med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen, vilka fastställs i artikel 5 i fördraget, kan målet för den planerade åtgärden – dvs. att skapa en väl fungerande inre marknad för petroleumprodukter grundad på fri konkurrens och en trygg försörjning – inte uppnås av medlemsstaterna var för sig och kan därför bättre uppnås på gemenskapsnivå. Detta direktiv går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syftet med detta direktiv är att garantera en väl fungerande inre marknad för petroleumprodukter. För att uppnå detta föreskrivs en tillnärmning av medlemsstaternas bestämmelser om oljelager och krisåtgärder, och en samordning av deras agerande vid en eventuell försörjningskris.

Artikel 2

1. Medlemsstaterna skall vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att, om inte annat följer av bestämmelserna i artikel 6, alltid hålla sina lager av petroleumprodukter på en nivå som för varje typ av petroleumprodukt motsvarar minst 90 dagars genomsnittlig, daglig inhemsk förbrukning under det föregående kalenderåret

⁽¹⁾ KOM(2000) 769.

⁽²⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

2. De lager som avses i punkt 1 skall snarast möjligt efter detta direktivs ikraftträdande och senast den 1 januari 2007 utökas till en nivå motsvarande 120 dagars förbrukning.

3. Medlemsstaterna skall se till att de lager som hålls i enlighet med punkterna 1 och 2 är tillgängliga och åtkomliga, så att man utan dröjsmål kan vidta lämpliga åtgärder för att utnyttja lagren enligt artikel 6.

4. Medlemsstaterna skall, senast ett år efter detta direktivs ikraftträdande och därefter var sjätte månad fram till det att lagren når den nivå som anges i punkt 2, överlämna en utförlig rapport till kommissionen om de åtgärder som vidtagits för att nå denna lagernivå.

5. Medlemsstaterna skall upprätta och hålla de lager som avses i punkterna 1 och 2, inom sitt territorium eller på en annan medlemsstats territorium.

Artikel 3

1. Medlemsstaterna skall inrätta ett offentligt organ för oljelagring. De skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att, snarast möjligt efter detta direktivs ikraftträdande och senast den 1 januari 2007, se till att det lagerhållande organet innehar lager som för var och en av produktkategorierna motsvarar minst en tredjedel av den lagringsskyldighet som fastställs i artikel 2.1 och 2.2.

2. När medlemsstaterna ålägger operatörer på marknaden en lagringsskyldighet skall det offentliga lagerhållande organet mot ersättning fullgöra lagringsskyldigheten för andra operatörer än raffinaderier som så önskar; ersättningen får inte överstiga kostnaden för de tillhandahållna tjänsterna.

3. Två eller flera medlemsstater kan besluta att använda sig av ett gemensamt lagerhållande organ. De skall i så fall gemensamt ansvara för att de skyldigheter som följer av detta direktiv fullgörs.

Artikel 4

1. Medlemsstaterna skall sörja för att rättvisa och icke-diskriminerande villkor tillämpas i deras lagringsbestämmelser.

2. De skall särskilt sörja för att deras lagringsbestämmelser inte leder till att leveranser från raffinaderier i andra medlemsstater missgynnas i förhållande till leveranser från raffinaderier belägna inom det egna territoriet. De skall tillåta alla lagringskyldiga företag som köper raffinerade produkter i en eller flera andra medlemsstater att fullgöra denna skyldighet genom lager som hålls i de berörda medlemsstaterna.

Artikel 5

1. Om lager i enlighet med detta direktiv upprättas på en medlemsstats territorium för företag, organ eller enheter som är etablerade i en annan medlemsstat, får den medlemsstat på vars territorium lagren hålls under inga omständigheter hindra att dessa lager överförs till de medlemsstater för vars räkning lagren hålls.

2. Medlemsstaterna skall inrätta ett verifikationssystem för att säkerställa identifiering, registrering och kontroll av de lager som hålls på deras territorium för företag, organ eller enheter som är etablerade i en annan medlemsstat.

Artikel 6

1. Medlemsstaterna skall ge sina behöriga myndigheter befogenheter att utnyttja de lager som hålls i enlighet med artikel 2.1 och 2.2 när det i samband med försörjningsproblem uppkommer svårigheter som stör funktionen på den inre marknaden för petroleumprodukter; detta skall ske på de villkor och i enlighet med de närmare bestämmelser som anges i artiklarna 7 och 8.

2. Medlemsstaterna får inte, annat än i de fall som anges i artiklarna 7 och 8, göra så stora uttag ur lagren att dessa understiger den obligatoriska miniminivån; undantag från denna regel får emellertid göras vid lokala försörjningsproblem (i detta fall skall man först underrätta kommissionen) eller om det är nödvändigt för att medlemsstaterna skall kunna uppfylla sina internationella åtaganden.

Artikel 7

1. Vid ett avbrott i oljeförsörjningen som kan leda till allvarliga störningar i ekonomins och den inre marknads funktion, får kommissionen, genom ett beslut som antas i enlighet med förfarandet i artikel 9.2, ålägga medlemsstaterna att

- a) successivt göra de beredskapslager som avses i artikel 2.1 och 2.2 tillgängliga,
- b) införa specifika eller allmänna begränsningar av förbrukningen.

De åtgärder som medlemsstaterna vidtar skall påverka konkurrensen så lite som möjligt. Kommissionen skall se till att denna princip följs under hela genomförandet av åtgärderna.

2. Kommissionen får vidta åtgärder av den typ som avses i punkt 1 när världens försörjning av råolja minskar till en nivå som är sju procent lägre än den normala.

3. Kommissionen får i sitt beslut fastställa närmare bestämmelser och villkor för genomförandet av de åtgärder som skall vidtas av medlemsstaterna.

Artikel 8

1. Om det enligt den allmänna uppfattningen finns risk för ett försörjningsavbrott, särskilt i samband med en extern chock, och om dessa förväntningar leder till kraftig instabilitet på oljemarknaderna som kan medföra allvarliga störningar i ekonomin och den inre marknadens funktion, får kommissionen, genom ett beslut som antas i enlighet med förfarandet i artikel 9.2, ålägga medlemsstaterna att successivt göra de beredskapslager som avses i artikel 2.1 och 2.2 tillgängliga, med hänsyn tagen till internationella avtal som ingåtts av medlemsstaterna och beslut som fattats inom ramen för dessa avtal.

De åtgärder som medlemsstaterna vidtar skall påverka konkurrensen så lite som möjligt. Kommissionen skall se till att denna princip följs under hela genomförandet av åtgärderna.

2. Kommissionen får undersöka behovet av åtgärder av den typ som avses i punkt 1 när råoljepriset på spotmarknaderna når en sådan nivå att gemenskapens externa oljeräkning under de tolv påföljande månaderna, jämfört med den genomsnittliga externa oljeräkningen under de senaste fem åren, skulle öka med ett belopp motsvarande mer än en halv procent av Europeiska unionens bruttonationalprodukt under föregående år om detta pris bibehålls under tolv månader.

3. Vid den undersökning som avses i punkt 2 skall kommissionen ta hänsyn till alla faktorer som är nödvändiga för att bedöma medlemsstaternas försörjningsvillkor. Den skall bland annat beakta de faktorer som givit upphov till den situation som avses i punkt 1 och deras natur, varaktighet och omfattning.

4. Kommissionen får i sitt beslut fastställa närmare bestämmelser och villkor för genomförandet av de åtgärder som skall vidtas av medlemsstaterna.

Artikel 9

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté som skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och ha kommissionens företrädare som ordförande.

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas i enlighet med bestämmelserna i artikel 8 i samma beslut.

Den period som föreskrivs i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara högst en vecka.

3. Kommittén skall själv fastställa sin arbetsordning.

Artikel 10

1. Medlemsstaterna skall anta alla bestämmelser och inrätta alla system som är nödvändiga för att säkerställa identifiering och övervakning av lagren.

De skall besluta vilka påföljder som skall tillämpas vid överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att se till att dessa bestämmelser tillämpas. Straffen skall vara effektiva, proportionerliga och avskräckande.

2. Medlemsstaterna skall förfoga över handlingsplaner som kan tillämpas vid ett försörjningsavbrott eller om den allmänna uppfattningen att det finns risk för ett försörjningsavbrott leder till kraftig instabilitet på oljemarknaderna.

De skall utse organ för genomförandet av de åtgärder som skall vidtas till följd av detta direktiv.

Artikel 11

1. Kommissionen skall vidta alla åtgärder som är nödvändiga för tillämpningen av detta direktiv. Den skall bland annat fastställa

a) en definition av de produktkategorier som avses i artiklarna 2 och 3,

b) närmare bestämmelser om beräkning av den inhemska förbrukningen och den lagringsskyldighet som avses i artikel 2, och om hur medlemsstaternas inhemska oljeproduktion skall beaktas vid dessa beräkningar,

c) närmare bestämmelser om överlämnande till kommissionen av statistiska uppgifter som gör det möjligt att följa medlemsstaternas genomförande av skyldigheterna i detta direktiv.

2. Kommissionen skall anta de bestämmelser som avses i punkt 1 i enlighet med förfarandet i artikel 9.2.

Artikel 12

1. Kommissionen skall senast den 1 januari 2004 vidta erforderliga åtgärder för att inrätta en europeisk grupp för övervakning av olje- och gasförsörjningen, som skall bidra till utformningen av gemenskapens lagstiftning om oljeförsörjning och en korrekt tillämpning av denna, följa lagstiftningens tillämpning och hjälpa till att utvärdera de befintliga åtgärdernas effektivitet och deras effekt på den inre marknaden för petroleumprodukter. Kommissionen skall se till att tillräckliga resurser frigörs för att möjliggöra en effektiv uppföljning av bestämmelserna i detta direktiv.

2. Övervakningsgruppen skall administreras av kommissionen, som skall bjuda in företrädare för medlemsstaterna och de berörda sektorerna till möten. Gruppen skall ge kommissionen det tekniska bistånd som är nödvändigt för att utarbeta och utvärdera de åtgärder som skall vidtas i enlighet med detta direktiv, och bidra till en bättre kännedom om utvecklingen på den inre marknaden och de internationella oljemarknaderna och om de faktorer som styr denna utveckling.

3. Övervakningsgruppen skall inom oljeområdet ha följande arbetsuppgifter:

- a) Övervaka den inre marknadens och de internationella oljemarknadernas funktion.
- b) Bidra till inrättandet av ett system för fysisk övervakning av infrastrukturer i och utanför gemenskapen som bidrar till en trygg oljeförsörjning.
- c) Övervaka oljeförsörjningen och de förfaranden som är avsedda att garantera en trygg oljeförsörjning i krissituationer.
- d) Undersöka möjligheten att utarbeta effektiva säkerhetsåtgärder inom oljesektorn.
- e) Övervaka nivån på beredskapslagren för olja och petroleumprodukter och de förfaranden som reglerar deras utnyttjande, samt genomförandet av åtgärder för att begränsa förbrukningen.
- f) Upprätta databaser med objektiv, tillförlitlig och jämförbar information för genomförandet av dessa uppgifter

Artikel 13

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 1 januari 2004, och vad gäller artikel 2.2 och artikel 3 senast den 1 januari 2007. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 14

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 15

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.